

Sydspidsen i en Kvasbunke). Ride, *Rissa t. tridactyla* (1 ung og 1 gammel Fugl sammen med Stormmaager).

Der blæste siden midt paa den foregaaende Nat en ret stærk og varm Østenvind, saa at der kunde ventes et lignende »Tilbagetræk« som omtalt under 9. Oktober 1933. Det er dog tvivlsomt, om det kan tydes saaledes denne Gang, naar der af og til var Maager og ialt 3 Fiskeørne, som fløj mod Øst.

STORSPOVE OG STOR TORNSKADE YNGLENDE PAA RANDBØL HEDE

AF

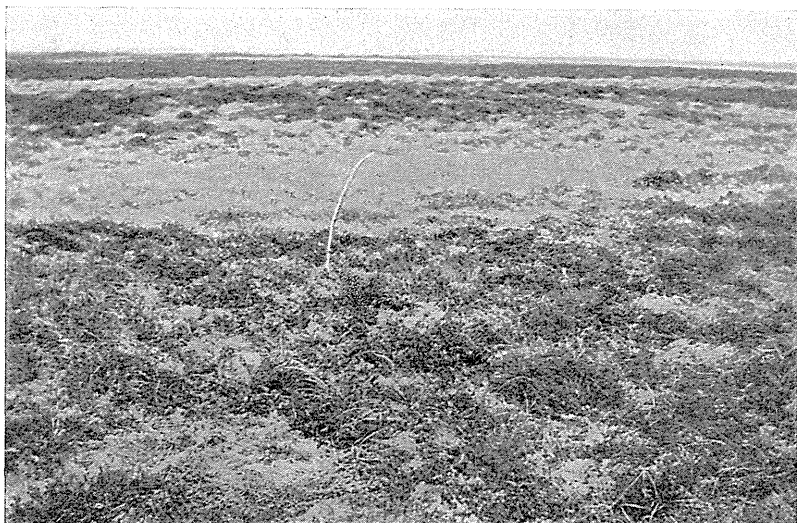
HANS MEINHARDT

Tidligere har Konservator H. MADSEN¹ berettet om et Besøg, som han i Selskab med flere Interesserede aflagde paa Randbøl Hede 25. og 26. Maj 1931. Det var med Besøget Hensigten at søge fastslaaet, hvorvidt Storspoven, *Numenius a. arquata* (L.), ynglede paa nævnte Hede, idet Konservator MADSEN gennem Koncertsanger ANKER OLESEN havde bragt i Erfaring, at et Storspovepar havde haft Tilhold der den foregaaende Sommer. Ogsaa 1931 var Spoverne paa Randbøl Hede, men det lykkedes ikke Selskabet at faa noget haandgribeligt Bevis for, at Parret ynglede, trods timelange Eftersøgninger; Fuglenes hele Opførsel tydede dog paa, at det virkelig var Tilfældet. Da det saaledes, ved Konservator MADSEN's Beretning, var kommet til min Kundskab, at denne anselige Vader sandsynligvis ynglede paa Randbøl Hede, besøgte jeg de 2 følgende Aar, 1932 og 1933, flere Gange denne i Maanederne April, Maj og Juni. Ved mine Besøg saa og hørte jeg altid Storspoveparret, men min Søgen efter dets Æg eller Unger var stadig forgæves, endskønt Fuglenes Væremaade ved flere af Besøgene tydede paa, at de havde Yngel i Nærheden. Derimod havde jeg — som tidligere meddelt² — den Glæde at finde et Par af den Store Tornskade, *Lanius e. excubitor* L., ynglende i en lille Plantage derude.

¹ D.O.F.T., 1931, p. 104—108.

² D.O.F.T., 1933, p. 113.

30. April 1934 besøgte Postkontrollør K. MADSEN og jeg atter Randbøl Hede for at se, om Soverne var der igen dette Foraar, ligesom det i saa Fald var vor Hensigt at eftersøge Reden, da det efter Datoen maatte antages, at de havde Æg nu. Vi besøgte dog først den Plantage, hvor Tornskadeparret yngede i 1933 for at se, om det samme var Tilfældet i 1934. 1933 var alle Tornskaderne borte allerede 18. Juli, og vi var

Redested for Storspove, *Numenius arquata*. Randbøl Hede, 7. Maj 1934.

ikke helt sikre paa at træffe dem igen, eftersom man ikke kunde udelukke Muligheden for, at de var blevet forulempet af Mennesker eller Rovfugle, men dette viste sig glædeligvis ikke at være Tilfældet. Kort efter Ankomsten til Plantagen saa vi en Stor Tornskade, hvorpaa vi eftersøgte og fandt Parrets Rede, der ligesom sidste Aar var anbragt omkring 4 m over Jorden i en Rødgran; med Hensyn til Byggematerialet afveg den heller ikke fra den tidligere fundne, kun bemærkede vi, at der mellem det nederste var indflettet et Stykke hvidt Papir. Efter at vi ved at stille os i Skjul fik set en af Parret gaa paa Reden, der indeholdt 6 Æg, vendte vi vor Opmærksomhed mod Storspoveparret, som vi under vort Ophold ved Plantagen havde hørt og set paa Vingerne, jagende efter en Taarnfalk, *Falco t.*

tinnunculus L. Da Tornskaderne optog os, var de imidlertid igen sluppet os af Syne, hvorfor vi besluttede at gaa en Runde over Heden i Haab om atter at se dem. Da vi havde gaaet ca. 1½ Time uden at se eller høre Spoverne, stødte vi lige saa tilfældigt som üventet paa deres Rede. Tiltrods for at den var med fuldt Kuld, 4 Æg, var tilsyneladende ingen af Spoverne i Nærheden; Æggene var varme, hvad der tydede paa, at Rugefuglen nylig havde forladt dem, men kunde dog ogsaa, omend langt mindre sandsynligt, skyldes den stærke Sol. Uden Tvivl var den rugende Fugl, maaske i dette Tilfælde Hunnen, stille løbet fra Reden, da vi nærmede os, ligesom ved senere Besøg, medens Hannen, der som bekendt skal være særlig agtpaagivende overfor Fredsforstyrre, har opholdt sig, maaske rent undtagelsesvis, meget langt fra Reden. Først da vi efter at have betragtet Æggene lidt og mærket os Stedet havde stillet os i Dækning ved nogle Graner ca. 200 m fra Reden, bemærkede vi begge Spoverne, der kom flyvende forbi, ned til Redestedet, samtidig med at de lod den særegne, »pylrende« Stemme lyde; formodentlig er det denne, der af COWARD¹ omtales som et »long, liquid, bubbling call«. Reden² var blot en Fordybning i Jorden med nogle faa Græsstraa som Underlag for Æggene, der havde olivengrønlig Grundfarve med brune Pletter og var saakaldt pæreformede, omend ikke særlig udpræget. Vegetationen paa Redestedet og dets nærmeste Omgivelser (sml. Fotografiet) bestod væsentlig af Islandsk Lav, Rævling, Tyttebær og spredt voksende Hedelyng, altsaa en typisk Hedevegetation. Selve Reden kan ikke ses paa Billedet, men dens Beliggenhed er markeret med Pinden, der er stukket i Jorden umiddelbart tilhøjre for Reden; man vil bemærke, hvorledes Græs i Mellem- og Baggrunden delvis afløser den førnævnte Vegetation. — — Da jeg igen 7. Maj besøgte Heden for at tage hosstaaende Billede (Postkontrollør MADSEN var forhindret i at tage med denne Dag), standsede jeg nu og da paa min Gang hen til Redestedet for om muligt gennem Kikkerten at se Rugefuglen løbe fra Reden. Det lykkedes mig dog ikke at se Fuglen, der sikkert ogsaa i saadanne Tilfælde gør

¹ Sml. KIRKMAN and JOURDAIN: British Birds, p. 131 (1930).

² Et Nærbillede af Reden var desværre for uskarpt til at kunne reproduceres.

sig saa lidt synlig som muligt ved at bøje Benene stærkt, samtidig med at Hovedet holdes tæt til Kroppen. Ikke førend jeg efter et Kvarters Søgen igen havde fundet Reden, saa jeg den ene af Spoverne, der lettede omtrent 200 m borte, samtidig med at den lod Stemmen høre. Gentagne Gange fløj den op og ned paa samme Sted og svingede undertiden hen imod mig, men holdt sig stadig paa ca. 100 m's Afstand.

I Tornskadere den, som jeg saa til samme Dag, var Æggene endnu ikke udrugede. Desværre var den anbragt saaledes, at det ikke var muligt, f. Eks. fra et nærstaaende Træ, at fotografere den; forøvrigt forsøgte jeg allerede sidste Aar (1933) dette, men maatte opgive det.

24. Maj besøgte Postkontrollør MADSEN og jeg atter Ra bøl Hede med den Formodning, at Storspovernes Æg nu var udrugede, men dette viste sig ikke at være Tilfældet. Derimod havde Tornskadeparret 4 store Unger. Muligvis har Storspoveparret først haft fuldt Ægkuld en af de sidste Aprildage, og det kan da først have været udruget en af de sidste Dage i Maj; da Rugetiden ifølge JOURDAIN¹ skal være $29\frac{1}{2}$ —30 Dage. Med dette Redefund har man da endelig faaet et Bevis, der ikke levner Plads for nogen Tvivl om Storspovens Ynglen her i Landet. Der foreligger ganske vist en tidligere Angivelse om Fund af en Storspoverede med 4 Æg, den 17. Maj 1931 i Frøslev Mose, fra LEO MOESGAARD², men da denne ikke giver den ringeste Oplysning om Redestedets, Redens og Æggenes Udseende, savner man fuldstændig Sikkerhed for, at det virkelig har været en Storspoverede, selvom det vel nærmest støtter Sandsynligheden af Hr. MOESGAARD's Angivelse, at en Storspove blev set i Frøslev Mose af nogle Deltagere i D.O.F.'s Ekskursion 22. Maj 1932³.

Da saaledes 2 af vore sjældneste Ynglefugle nu yngler paa Randbøl Hede, maa det siges, at ikke mindst Ornithologer har Grund til at glæde sig over Fredningen af dette, i det hele taget saa interessante Omraade.

¹ KIRKMAN and JOURDAIN, l. c.

² Danske Fugle, 1931, p. 136.

³ D.O.F.T., 1932, p. 175.